

כיצד צולין

ואף אם לא עשה כאופן הראוי למצוה. ובצל"ח הקשה כעין זה, מדוע שאלה הגמרא דוקא על זמן הזה, הלא גם בזמן הבית היה איסור לצלות גדי מקולס בליל פסח כל שאינו קרבן פסח. ותירץ, שכוונת הגמרא היא כן, שבזמן הבית פשוט היה לגמרא שיש לחוש שיאמרו שאוכל קדשים בחוץ, ולכך אין לצלות כאחד, אלא אפילו בזמן הזה שאין לחוש לזה כל כך, מ"מ אסור, שחוששים שיאמרו שאוכל קדשים בחוץ.

ה. האי מולייתא שריא פירש רש"י (לפי גירסת התוס'), אף שלא מלחו אלא לצלי. והקשו התוס', מה מועילה מליחה מועטת, הרי צריך שהמליחה תהא יפה יפה. ולכך פירשו התוס' שצליה שונה שאין צריך מליחה כלל. ומה שאמרו שמולחים גם לצלי, אינו מעיקר הדין, אלא הוא רק מנהג. וכתב הצ"ח, שיתכן שזוהי כוונת רש"י כאן, שהמליחה כאן היא משום המנהג, וע"ש מש"כ ליישב את דברי רש"י לפי זה.

ו. אמר ליה אב"י והא קא בלעא דמא וכו' בביאור מחלוקת אב"י ורבה פירש רבינו דוד, שאב"י סבר שכח הצלי הוא ככח המלח, ורק הדם שבתוך הבשר העתיד לצאת מן הבשר הוא שיכול המלח לפלוט, ומה שלעולם לא יצא, אין בזה איסור, שהרי זה דם האברים, ומותר, וכן הוא בצלי. אבל כל דם שנכנס מבחוץ, אין המלח או הצלי יכולים להוציא לגמרי, ולכך הקשה אב"י דבלעא דמא. ואילו רבה סבר שאף שהמלח לא מועיל להוציא דם שנכנס ממקום אחר, ורק דם הבשר עצמו, אבל צלי עדיף ממלח ומועיל גם לענין להוציא כל הדם שנבלע.

בדרך נוספת פירש שרבה אינו מחלק בין מליחה לצלי, אלא שסובר שבין במליחה ובין בצלי אף שלא מועיל להוציא את כל הדם שנבלע בה, אבל מולח בשר על גבי בשר, אף אם הבשר שלמטה בולע דם מהבשר שלמעלה ממנו, מועילה המליחה של עכשיו לפלוט דם זה, וכן בצלי, ולכך התיר מולייתא, ואב"י אינו מחלק בין דם שנבלע עכשיו ובין דם שנבלע מתחילה.

א. ונותן את כרעיו ואת בני מעיו לתוכו נחלקו הרמב"ם והראב"ד לענין גיד הנשה, דעת הרמב"ם (קרבן פסח פ"י ה"א) שבשעת אכילת הפסח מסיר את הגיד הנשה ומניחו עם שאר הגידים והעצמות. והראב"ד תמה עליו, איך צולה הפסח עם הגיד הנשה, ואין איסור גדול מזה. וביאר הכסף משנה בדעת הרמב"ם, שסובר שאין בגידין בנותן טעם, ועל כן אין איסור לצלות הבשר עם גיד הנשה, ומה שמנקרין הגיד מתחילה, הוא רק משום שישראל קדושים נהגו בה איסור, אבל בקרבן פסח לא נהגו כן, כדי שלא יבא לחתוך אבה.

ב. ונותן את כרעיו ואת בני מעיו לתוכו כתב התוס' רי"ד, שאף שהכרעיים נצלים מחמת הבשר, אין בזה חסרון של צלי מחמת דבר אחר, משום שאם כן אין לדבר סוף, שהרי צד החיצון ממחר בישולו קודם הצד הפנימי, ונאמר שצד הפנימי הוא נצלה מחמת דבר אחר וכו'. אלא ודאי לגבי הבשר עצמו אין לומר שהוא צלי מחמת דבר אחר, שגם הכרעיים שבתוכו כחתיכה עבה היא, ולא יקרא צלי מחמת דבר אחר אלא כשנוגע בשפוד של מתכות או בחרס של תנור.

ג. רבי עקיבא אומר כמין בישול הוא זה כתב השפת אמת, שהוא מדרבנן לפי שנראה כבישול, ואפילו להסוברים שצלי קדר הוא בישול מן התורה, מכל מקום אין זה כקדרה, ולכך אינו בישול ממש. וכיון שדי בכל שתולה הכרעיים חוצה לו כדי לקיים מצות צליה כאחת, סובר ר"ע שאסרו חכמים להניחם בתוכו, לפי שנראה כבישול.

ד. איזהו גדי מקולס דאסור לאכול בליל פסח בזמן הזה הקשה המנחת חינוך (מצוה ז אות ט"ו) מדוע שאל באופן זה, ולא שאל על צורת הצלייה הראויה בזמן הבית, וממילא נדע לענין האיסור לאכול גדי מקולס בזמן הזה. וביאר, ששאלת הגמרא היא שאפשר שיש איסור לצלותו אפילו באופן שאין מקיימים בו המצוה. והשיב שאכן כל שצלאו כאחת הוא בכלל האיסור,